

Szegedi hármaskép (1.)

Intarziavirágok

Három kiállítás látható a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában. A kiállítóhelyiségek három szintjén három szegedi képzőművész rendezett önálló tárlatot. A három alkotó három műfajt képvisel. A hely és idő egyezése öszszeszeretésekre, kapcsolatot keresésére is alkalmas nyújt. Az utóbbi idők legizgalmasabb és legmagasabb színvonalú kiállításait láthatja, aki betér a Képtárhoz.

T. Nagy Irén másfél évtizede jegyezte el magát — most úgy tűnik, már véglegesen — az intarzia műfajával. A szobrász szakon, Borsos-növendékként végzett alkotó a tér problémáit főlcserélte a sík kérdésének vizsgálatával, és a követ, bronzot, agyagot a csodálatos érezésű, gazdag színárnyalatú falapocskákkal. Az intarzia ősi műfaj, legmagasabb szintre a reneszánszban ért. Elsősorban funkcionális tárgyak, bútorok díszítésére szolgált. T. Nagy Irén az intarzia reneszánsz felfogásához kapco-

lódva tehát (funkcionális szándékkal) a műfajt újra értelmezve, sajátosan eredeti vállalkozásba kezdett. Ennek a művészi kiteljesedése jól követhető mostani tárlatán. T. Nagy Irén első lépésként az intarziát önálló műfajjá, a táblaképekkel egyenértékű, környezetformáló, hangulat-teremtő művészetté nemesítette, majd ennél is tovább lépett. Legújabb munkáin már tudatosan keresi az intarzia helyét az épített emberi környezetben. Ott, ahol nemcsak esztétikus jelenség, hanem harmonikusan kapcsolódik a funkcióval. Így születnek falitékái, -órái, ládái, tükörkeretei, mennyezetei, falburkoló elemei.

T. Nagy Irén művészetének lényege a falapocskák színében, érezetében játékosan megbúvó életnek és az általa szerkesztett szigorú logikai rendnek harmóniája. Az épített rend, a rendszerben való gondolkodás, a sorozatokban való fogalmazás, az azonos motívumokból kialakított, szinte zenei rím- és ritmusképletek hallatlan finomságot és gazdagságot te-

remtenek minden egyes alkotáson. Tévedés azt hinni, hogy néhány lapján pusztán érzéki csodálatokat kelt a nézőben. Ezekben a geometrikusan komponált, szigorúan szerkesztett lapokban ott szunnyad az alkotó etikai tartása, ott él és munkál az egyéniség varázsa. Nagyfokú intellektus, önmaga által vállalt szigorúság, pontosan körülbástyázott műfaji határok között is meg tud szóllatni filozofikus tartalmakat, egymás ellen feszülő mondani- valókat. Épp a természet végtelen gazdagsága és az emberi értelem szigorú logikájának találkozásával. A biológiai anyag érzelmi fűtöttsége és az alkotó intellektuális szigora egy magasabb rendű művészi megnyilvánulásban találkozik.

T. Nagy Irén művészi törekvései bizonyítják, hogyan kapcsolódhat egy következetes alkotói világ egy tágabb közegehez, jelen esetben az építészethez, miként teremthet egy önmagával szemben szigorú művész sajátosan egyéni, újraértelmezett műfajt. Építészettel közösen megvalósított munkái (a vásárhelyi tanács mennyezete, az új veradók állomás halljába készülő nagyméretű faliképe) bizonyítják, hogy magaválasztotta útja helyes, szándékai mind több megértésre és jogos elismerésre találhatnak.

Tandí Lajos

Emlékezés egy primadonnára

Rövid gyászközlemény adta hírül, hogy meghalt Radnóthy Éva, dr. Pály Györgynek, Szeged város volt polgármesterének özvegye, a Szegedi Nemzeti Színház egykori tagja, ismert színművész.

A negyvenes években került Szegedre primadonnának, s egymás után aratta a joggal megérdemelt sikereket, a közönség kedvence lett. A Vig özevgy, Marica grófnő, a Szibilla, a Mosoly országa, a Csárdáskirálynő, és még sok más nagy sikerű operett primadonnaszerepében lépett föl.

Első kirobbanó prózai sikerét a Kaméliás hölgy címszerepe hozta meg számára. S ettől kezdve mint prózai színésznő is elismerték. 1953-tól már csak ilyen szerepeket játszott, s bizonyított, hogy nemcsak primadonna, de kiváló színésznő is. Mintaképe a fegyelmezett és lelkiismeretes színművészek. Akiről minden pályatársa példát vehetett. Amilyen szerény és feltűnés nélküli volt magánélete, úgy búcsúzott a számára oly sok sikert hozó színpadtól, a megérdemelt nyugdíjba, a magánéletbe. Az élettől való búcsúja is ugyanilyen csendes és feltűnés nélküli volt.

Akik ismerték és szerették, fájt szívvel búcsúzni tőle, aki az élet színpadán is kiérdemelte a barátok, az emberek megbecsülését és szeretetét. Emlékét a régi közönsége megőrzi.

Jenő István

Százézer

A helyi sajtótörténetben sokáig emlékeztetés lesz az a szám, melyet cikkünk homlokára írtunk: Csongrád megye két politikai napilapja, a Csongrád megyei Hírlap és a Délmagyarország együttes példányszáma 1977. decemberére, a sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt. A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt. A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt.

A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt. A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt. A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt.

A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt. A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt. A sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt.

tudta sorakoztatni az egész népet; hogy politikai céljában minden dolgozó osztály és réteg felismerte érdekeit; hogy a szocializmus természet, elfogadott és felismerten magasabb rendű életelemévé vált nemzetünknek. Az újság kapocs ebben a folyamatban: a sajtó idejűnnepére elérte a százézer példányt.

A magyar sajtó napja minden tekintetben alkalmas arra, hogy áttekinthetők az olvasóinkhoz fűződő kapcsolatunkat is. A százézer példány szám meggyőző erővel bizonyítja, hogy közös ügyünkben, a szocializmus építésében egymásra talált az olvasóközönség és a párt-sajtó. Olvasóink javaslatok, kezdeményezések, tömegével fordulnak a helyi pártlapokhoz, szűzítő és tájékoztató észrevételeikkel részt vesznek az újságírás és a szerkesztés munkájában, gyakran kérnek tájékoztatást és eligazítást közérdeklő ügyekben.

A szép kerék szám illik a sajtó ünnepéhez. Mégsem szeretnénk annak büvöletében maradni, mert nem ez a lehetőségek legfelső határa. Igaz ugyan, hogy Csongrád megye lakossága az elsők között van a lapok olvasottságában, de még újabb ezreket lehet megnyerni a központi és a helyi pártlapoknak a szerkesztőségi munka színvonalának emelésével és a lapterjesztés korszerűsítésével.

TIT-évforduló előtt

Jövőre ünnepli újjáalakulásának 25. évfordulóját a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat. Az évforduló kapcsán Kurucz Imre, a TIT főtitkára az MTI munkatársának elmondotta:

Negyedszázada alakult újjá a természet- és társadalomtudományi ismeretterjesztő társulat, amelyben először a Magyar Történelmi Társulat és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagjai jelentették a TIT bázisát. 1953 szeptemberétől megalakultak a TIT központi szakosztályai, majd később a megyei és városi szervezetek is. 1954-ben a TIT keretei között merőben új tartalommal kezdődött meg a szabadegyetemi oktatás. Oly nagy volt az érdeklődés, hogy a várt néhány száz jelentkező helyett több mint 6800-an iratkoztak be. Az 1956-57-es tanévben a szabadegyetem nyelvviskolója is megkezdte oktatását, mintegy 3100 hallgató részvételével. A TIT tevékenységét határozottan elősegítő állomás volt az 1958-59-es tanév, amikor a művelődéspolitikai határozat szellemében kezdtünk dolgozni. Ettől a tanévtől kezdve működnek munkás- és térszakademiaink is. Társulatunk taglétszáma napjainkban meghaladja a 27600-at. Arra törekszünk, hogy a tudományos ismeretterjesztést állandóan továbbfejlesztve, lépést tartsunk a változó és növekvő társadalmi igényekkel. Nemzetközi kapcsolataink az egész világra kiterjedtek. Nem akarjuk magunkat ünnepelni. Csupán egy kibővített országos elnökségi ülés-

sen emlékezünk meg újjászervezésünk óta eltelt 25 évről, amelynek történetét sajtó kiadványban is megjelenítjük.

Az NSZK-ban járt az egyetemi kórus

A napokban érkezett haza NSZK-beli koncertkörútjáról a 70-tagú Szegedi Egyetemi Énekkar. Az élmények még frissek tehát, melyekről Szécsi József, a JATE-kórus vezetője számol be:

Dr. Rácz János rektorhelyettes vezetésével álltak körül Kleve városában a kórusunkat köszöntő polgármestert, aki az alábbiakkal fogadott: azt várjuk a zene követőitől, amiért ma még a politikusok is küzdenek, a népek baráti összefogását. Utunk első állomása a Stuttgart melletti kertváros, Sindelfingen volt. A helyi Mercedes gyár énekkarával tartottunk közös koncertet, ezt követően, baráti találkozózt, ahová eljötték azok az ismerőseink is, akikkel együtt versenyeztünk még 1973-ban Montreux-ban. Vendégül láttott bennünket Kleve városi vegyeskara is, az az együttes, mely a tervek szerint nyáron látogat majd el Szegedre. Jó 1700 kilométeres utazást követően ismerős arcok fogadtak: Herbert Krey, Kleve zeneiskolai igazgatója, oratóriumkórusának karnagyja és Béla Lajos zenetanár, akik még áprilisban vendégeskedtek nálunk. Ők készítették elő a Ságvári gimnázium kórusát és az egyetemi énekkart Orff oratóriumának, a Catulli Carminának előadására, az emlékeztetés aulal koncerten, melyről annak

idején a Délmagyarország is beszámolt, Herbert Krey dirigálta az együttesünket. Kölcsonón tetszettünk egymásnak, hiszen ekkor ajánlotta fel a karmester kórusaink cseréjét. Elvitte hírünket az NSZK-ba, minek következtében nagy várakozással fogadott az 50 ezres Kleve zeneszerető közönsége. Purcell, Bach, Beethoven, Verdi és Kodály műveket színdarabokként megvalaményított eredeti nyelven, s koncertjeinkről nagy elismeréssel szólt a helyi sajtó is. Majd négyórás rádiófelvételtre utaztunk Kölnbe, ahol utunk befejezéséül a kölni egyetem és főiskola zenei tanszékének vendégkeretét élveztük fiataloknak adtunk koncertet. Hangversenyeken orgonán és zongorán Botka Sándorné Egető Mária valamint Tóth Edit működtek közre, énekes szólistáink Szécsi Éva, dr. Zambó Géza és dr. Szűts István voltak. Kertész Lajos utódként éppen tíz esztendője áll a Szegedi Egyetemi Énekkar élén Szécsi József, akinek ve-

zetésével a kórus igen szép sikereket ért el. 1973-ban a Montreux-i nemzetközi kórusversenyen jubileumi nagydíjat nyertek, akkor jártak először külföldön, ezúttal másodszer. Ezüst-, majd aranyéremmel végeztek a fősófokú intézmények hazai kórusversenyein, Keszthelyen, illetve Egerben, s talvaly az országos kórusminősítésen a legmagasabb fokozatot kapták: fesztiváldiplomát. Fölleptek a szegedi egyetemi délelőttökön a Pál Tamás vezette szegedi szimfonikusokkal, a tavalyi filharmoniai évadban pedig a színházban Wagner A nürnbergi mesterdalnokok harmadik felvonásának koncertszerű előadásában. Hogy arról a pótolhatatlan szolgálatról ne is beszéljünk, melyet a szegedi operajátszásnak tesznek, ezekben a hetekben: a színház Borisz Godunov előadásának kórusát egészítik ki. Az országos sajtókritikák egybehangzó véleménye szerint is — elsőrangúan.

N. I.

Megemlékezések a magyar sajtó napjáról

Ötvenkilenc évvel ezelőtt, 1918. december 7-én jelent meg az első magyar legális kommunista lap, a Vörös Újság. Az évfordulón, amely egyben a magyar sajtó napja, kedden délelőtt ünnepséget tartottak a Magyar Sajtó Házában.

Ezután koszorúkat helyeztek el a Vörös Újság márvány emléktábláján. Az MSZMP Központi Bizottsága nevében Fodor László osztályvezető-helyettes és Németh Jenő aleosztályvezető; a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatala nevében Várkonyi Péter államtitkár, a Tájékoztatói Hivatal elnöke és Lengyel László elnökhelyettes; a Népszabadság szerkesztősége

részéről Rényi Péter és Szamosi Károly főszerkesztő-helyettes; a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozó Szakszervezetének, továbbá a művészeti szakszervezetek szövetsége nevében Kimmel Emil és Vas Imre főtítkárok; a Magyar Újságírók Országos Szövetsége képviselőitben Király András főtítkárok, Komját Irén és Peitő Tibor alelnökök helyezték el koszorút. A kormány Tájékoztatói Hivatala és a Magyar Újságírók Országos Szövetsége a sajtónap alkalmából fogadást adott a Magyar Sajtó Házában, amelyen részt vettek a lapok és a sajtószervek vezető munkatársai.

„Csak meg ne magyarázzák!”

Telefon a lakásszövetkezet irodájába, aztán a MESZÖV központjába. Kilincselés a DÉLÉP-garanciális ügyeket intéző részlegénél. Futás a távhőszolgáltatás tarjánál irodaházába. Kétségbeesett levelek, Postaláda címzéssel. Leírni könnyű, a valóságban bejárni az utat — legalább két nap. „Győződjének meg róla: 15 fok van a földszinti lakásokban. És nemcsak most, hogy fagypont alatti a kinti hőmérséklet” — ennyi a panasz lényege. Felsővárosi lakók számolnak be ezekkel a zavarokkal fűtés gondjairól. Egyikük így fogalmazott két „segélykiáltás” között: „csak aztán meg ne magyarázzák, attól ugyanis nem lesz melegebb a lakásokban”. A panaszos — kisgyermekével —

más megoldás híján beköltözött a nagyszülőkhöz cserépkályhás otthonába. Miért lett fűthetetlen, vagy a szabálynál jóval hidegebb a felsővárosi lakások egy része, a becslések szerint vagy 150-200 család otthona? Nem magyarázzat, csak az oknyomozás eredményül: a másfél évvel ezelőtt átadott lakások közös kazánháza hiba nélkül működik. Am a 22. úlynevezett házi hőközpont műszaki átadására a hét elejéig nem került sor. A DÉLÉP — úgy hírlílik, alkatrészhány miatt — nem készült el a hőkö-

pontok szabályozásával, s így az üzemeltető, a város-gazdálkodási vállalat távhőszolgáltatási főosztálya nem veszi át a rendszereket. Kísérletezgetés, alkalmi szabályoztatás nem vezetett megnyugtató eredményre — noha ezek a hőközpontok már tavaly télen is üzemeltek! Másfél év kevés a hiányzó alkatrészek beszerzésére — mert a gyártó vállalat nem igazolja vissza időben a megrendelést, vagy talán túl későn indul útjára a megrendelő levél? Ennek eldöntése most már azoknak a dolgok, akik a felelősséget vállalni

kénytelenek, s akiknek valamiféle megoldást kell találniuk.

Mert átmenetileg ugyan albérlhet, ismerősökhöz költözhetnek a felsővárosiak, de azért ez mégsem válhat gyakori gyakorlattá. A lakásnak, a fűtésnek is — ára van. Enyhén szólva luxus, hogy ma, december 6-án, másfél évvel a beköltözés után sorra költöznek melegebb helyekre a magyarzatban nem szokók. De legfeljebb ettől ki-melegedő családok. Készséggel adnának helyet a kivitelező, a tervező, s a felügyeleti szervek véleményének, hogy tudniillik szerintük miképpen lehetne gyorsan és véglegesen meleg vizet önteni a felsővárosi fűtőtestekbe?

P. K.

Az Arany Orfeusz — Párizsból

Petrovics Emil Kossuth-díjas zeneszerző Lisistrate című koncert-vígoperájának hangfelvétele — amely Lehel György vezényletével, a Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara, valamint Kincses

Veronika, Kalmár Magda és Palcsó Sándor művészek előadásában készült — Párizsban elnyerte a vokális művek egyik legrangosabb díját, az Arany Orfeusz nagydíjat.